

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnilstvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikova ulica št. 2.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 256.

V Ljubljani, v sredo 9. novembra 1892.

Letnik XX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 8. novembra.

Zaradi obširne razprave o nujnem predlogu nemških nacionalcev, da naj vlada nemudoma prekliče razpust mestnega zastopa v Liberecih, se na vrsto ni prišel dnevni red zadnje seje, dasi je zborovanje trajalo do 1/4. uro popoldne. Prestavljen je bil torej na današnjo sejo. Ali tudi danes je bilo že eno čez poldne, predno se je pričela obravnava o prvi točki dnevnega reda. Prvi dve uri ste namreč pretekli med čitanjem raznih interpelacij, katerih je bilo prav mnogo tudi danes izročenih predsedništvu. Med drugimi so tirolski poslanci vprašali vlado, ali je res, da hočejo tudi druge države deležne biti dobrot, ki so se privohle Italiji gledé italijanskega vina, in boče li vojno ministerstvo skrbeti za to, da se deželni bramborci dovoljuje prilika, ob nedeljah in praznikih udeleževati se sv. maše?

Razven tega sta ministra Bacquehem in Schönborn odgovarjala na razne interpelacije, med njimi tudi na več interpelacij zaradi pogostega konfiskovanja slovenskih listov. Minister Schönborn je odgovarjal, da ne more posezati v delokrog sodišč, da pa vedno priporoča, naj se ne konfiskuje brez postavnega vzroka.

Ko so bili ti odgovori dovršeni, prišli so na vrsto nujni predlogi. Prvega je stavil Plener v imenu budgetnega odseka, ki priporoča, da naj se gledé rešitve državnega proračuna ravna ravno tako, kakor v lanskem zasedanju. Temu predlogu je ugovarjal samo mladočeski poslanec dr. Kaizl, ali zbornila mu je pritrdila s 133 glasovi proti 25.

Drugi nujni predlog je bil izročen od poslanca Fussa, ki priporoča, da naj se nedavno na Dunaju zavrtno napadeni in hudo poškodovani zlatarski pomočnik odškoduje iz državnih dohodkov; predlog je bil izročen budgetnemu odseku v pretresanje in poročanje.

Tretji nujni predlog je sprožil dr. Steinwender, ki zahteva, da naj tiskovni odsek v 14 dneh poroča o Jacquesovem predlogu gledé prememb tiskov-

nega zakona, četrtega pa je sprožil poslanec Kaiser, ki komaj čaka, da naj se tudi v kmečkih občinah vpeljejo direktne volitve za državni zbor. Predlog, katerega je zagovarjal tudi nižje-avstrijski poslanec Muk, je bil v pretresanje izročen odseku za premembo volilnega reda, kateremu je bilo ob enem naročeno, da mora o njem poročati v štirih tednih.

Se-le potem se je pričela razprava o prvi točki dnevnega reda, t. j. o zvezi Donave in Odre. Poročevalec Proskovec je reč pojasnjeval v obširnem govoru; ali za zdaj je vsa ta zadeva bolj idealne vrednosti, ker primanjkuje še potrebnega kapitala. Zveza Donave in Odre bi stala namreč 80 milijonov goldinarjev, zveza Donave in Labe pa 50 milijonov goldinarjev. Dasi se v ta namen snuje posebno podjetno društvo, ki ima menda že 50 milijonov gld., vendar ni pričakovati, da bi mogla država ti podjetji tako zdatno podpirati, kakor bi bilo treba, da ta zveza ne splava po vodi. — Prihodnja seja bo v petek 11. t. m.

Iz govora finančnega ministra.

Finančni minister dr. Steinbach je v soboto v državnem zboru predložil državni proračun ter ga vtemeljeval z daljšim govorom. Priznati moramo, da pojasnilo finančnega ministra o državnem gospodarstvu utrjuje naše zaupanje v njegovo dobro voljo, s katero skuša izvesti svoj program, in ta je: „Noben primanjkljaj več!“ Izrekel je dalje resnične besede, da mora tudi država, kakor zasebnik vravnati svoje troške po dohodkih. Doktor Steinbach ne išče popularnosti. Tako je rekel naravnost: „Če hočete uradnikom zboljšati plače, naredite nove davke.“ Obljubil je tudi cenejšo živinsko sol. Zanimivo je, kar je rekel finančni minister o

troških za armado.

„Državni troški rastejo. To je grda navada skoraj vseh troškovnih budgetov. Če vprašate, zakaj rastejo troški, mi skoraj ni treba opozarjati Vas v prvi vrsti na rastoče potrebe za armado.

Stara izkušnja uči, da raste vojaški budget in že lansko leto sem naglašal s tega mesta: Vojaške potreščine še neso nehale rasti, množile se bodo še vedno, dokler trajajo sedanje politične razmere. Tudi ne more nihče zabraniti tega, naš namen mora biti, da se ne porabi več, kakor velik del višjih dohodkov za vojaške namene. Brez vspeha bi se v sedanjih razmerah upirali večjim vojaškim troškom. Pa ne samo za skupno armado, tudi za deželno brambo rastejo troški; akoravno smo letos porabili zadnji del dovoljene svote za puške v znesku 3 1/4 milijona goldinarjev, vendar se troški pomnože za 1/2 milijona, ker je treba prihranek porabiti za druge namene deželne brambe.“

Loterija.

Ko je minister naštel večje svote državnih dohodkov, navede tudi točke manjših dohodkov. „Prva točka manjših dohodkov je taka, ki bo jako razveselila visokospoštovanega gospoda v moji bližini (veselost), meni pa vir precejšnje zadrege. Moral sem namreč dohodke loterije (poslanec doktor Roser: Dobro!) znižati za 750.000 gld. (Živahna pohvala.)

Ne more se tajiti, da se manjšajo dohodki loterije (Poslanec dr. Roser: Hvala Bogu! — Veselost), in to je nekaj, kar se ne more s stališča socialne etike jako želeči (Prav res!), kar pa mi s stališča finančnega ministra napravlja skrbi. (Gotovo!) Mislim, da se loterija more le po tej poti odpraviti (Prav res!), kajti če nenadoma odpravimo to vkoreninjeno igro (Poslanec dr. Roser: Strast!), ne dosegli bi vspeha, ker v navadi je, navada pa si išče zadoščenja na drug način. Opozarjam na mnoge „višnjeve“ loterije in druge stvari, katerim ne moremo do živga, dasi sem v teh zadevah precej strog. Če pa se bodo loterijski dohodki manjšali na sedanji način in se bode občinstvo odvadilo igre, bila bi to jako vesela prikazen; na tak način bi se pokazalo, da zgublja moč mamljivost hitrega dobička in da si ljudje s poštenim delom (Pohvala) množé svoje imetje. To ravno pa bi bil velik, socialno-

LISTEK

Čikago in svetovna izložba leta 1893.

(Iz „Č. osad v Americe“.)

(Dalje.)

Casopisov je tu 531; pošta odpravlja na leto 500 milijonov odpošiljatev. Odkar je strašni požar leta 1871 uničil četrtino mesta, ima Čikago izbornu vrejeno gasilstvo zoper požar: 56 parnih brizgalnic, 3 plavajoče brizgalnice na ladijah, 377 konj in 800 ognjegascov, porazdeljenih na 83 postaj.

Mesto ima 80 milijonov frankov dolga. Umrlivost znaša 17 1/2 odstotkov; Čikago je tedaj jedno najzdravejših mest na svetu, zdravejše nego Pariz in London. V Čikagu se drvi vse javno življenje tako brzim korakom, da so tu navedene številke sedaj še mnogo večje.

Marsikdo bi mislil, da Čikago živi samo za delo, trgovino in pridobivanje premoženja in za dobiček, in da ima v čislh samo gmotne stvari. Prečudnim načinom je Čikago tudi središče visoke kulture in umstvenega življenja. V Čikažanu je versko prepričanje veliko bolj razvito, nego v kateremkoli ameriškem mestu. V mestu je 500 cerkv raz-

nih veroizpovedanj, med njimi 180 katoliških, po kojih je obisk nenavadno mnogobrojen. Minole dni so dogradili Čehi n. pr. v Čikagu svojo sedmo cerkev v čast sv. Cirilu in Metod, in dué 9. okt. blagoslovil jo je slavnostno čikaški nadškof.

Na leto se izdá zasebno v verske in dobrodnele svrhe nad 5 milijonov dolarjev, ne všteti v to mestnih in okrajnih doneskov. Dalje ima mesto 25 gledališč in 120 učilišč. Solstvo v Čikagu je izborno in se zanj na leto potroši 2 milijona dolarjev! Statistika za leto 1886 navaja 83.000 šolskih otrok od 6. do 16. leta med 130.000 otroci v obče, in še med temi je bilo samo — 34, ki niso znali čitati in pisati!

Čikago ima dalje 1400 hôtélov, med njimi so taki, da se notri lahko nastani 1000 oseb. Ker pa Čikažani menijo, da za dôle izložbe ne bodo zadoščali ti hôteli navalu tujcev, gradijo torej nove gostilnice, in proračunjeno je, da bode Čikago moglo gostiti v svojih hôtelih naenkrat — 200.000 tujcev.

Se označilneje za intelektualni razvoj Čikaga so knjižnice, visoke šole itd., in okoliščina, da je Čikago postalo največje književno trgovišče v Ameriki. Kar se dostaje leposlovnih spisov, prekosilo je že davno Novi Jork, Filadelfijo in Boston, in založ-

ništvo tu daje dobička na leto 10 milijonov dolarjev. V vsaki zasebni hiši, kojo sem obiskal, našel sem izbornu vrejeno knjižnico, podobno, sohe, in v Ameriki neobhodni glasovir, vse to svedoči, da v Čikagu ne živé samo denarju, kakor to mislijo v inozemstvu. Veliko gizdavost uganjajo Čikažani s svojimi vozovi in konji. Za krasnih poletnih dni popoldne možno je videti na širokih senčnatih avenah in boulevardih brezštevno zasebnih kočij, od najelegantnejšega „landaverja“ s prrekasnimi, iskrimi žrebeli do običajnega ameriškega voza, jednovprežnega „buggi“, kojega često vodijo dame s krepko roko.

Čikažani so tudi veliki čestiteltji gledališča in se mu ne izogibajo ni ob nedeljah. Pod imenom „saered concerts“ prirejajo se tu vsako nedeljo opere, igrokazi in operete; prostori so vsi polni, in policija se še ne zmeči za to.

V družbenem občevanju so Čikažanke živahnéjše, naivnejše in priprostejše od novojorskih dam. Čikago je gledé na socialne odnose mnogo boljši, nego njega ime in glas v Evropi. V oziru dobrega glasú, če se šemtertja o njem dvoji, so uzrok deloma nekateri mestni ali krajevni senačni časopisi, koji si hoté z vsakorsnimi škandalnimi istorijami ustvariti krog svojih čitateljev, nasprotno so pa

etični vseh vprašanja o vzgoji ljudstva." (Živahna pohvala.)

Živinska sol.

O tem, za gospodarje vevlažnem vprašanju je omenil finančni minister: „Govoril bi še o predmetu, o katerem se vsako leto obravnava v tej zbornici. Uverjen sem, da se bode o njem govorilo tudi v letošnji razpravi. Govoriti hočem o soli. Pred oči mi stoji sol za gnoj in živinsko sol. Kar se tiče soli za gnoj, je to vprašanje v okvirju avstrijske državne polovice, vprašanje o živinski soli pa se tiče tudi ogerske državne polovice.

Kar se tiče soli za gnoj, so se že pričele preiskave solišč v Galiciji. Prvi geolog državnega geološkega zavoda dr. Dietze, prof. na akademiji v Ljubnem Rocholt in tehnični konzulent drž. fin. ministerstva Rücker so bili poslani v Kaluž, kjer se vrše potrebne preiskave. V ta namen je v proračunu za l. 1893 postavljenih 22.000 gld. izrednega kredita. (Dobro!)

Sol za gnoj se je doslej narejala iz 20% navadne soli in 80% drugih gnojilnih snovij v državnih zalogah ter se je prodajala po 1 gld. met. stot, toda ni šla v denar, ker je pretežka. Sedaj se vrše nadaljne preiskave in obravnave. Kar se tiče tujih solij, ki so kajnit, krugit in karnalit, omenim, da se je letos uvoz teh vrst soli jako olajšal, in mislim, da se je ustreglo dotičnim željam.

Kar se tiče živinske soli, nadaljeval sem potrebne obravnave in reči smem, da bode to vprašanje v kratkem rešilo tako, kakor želi visoka zbornica in dotični interesentje. (Živahna pohvala.)

Zvišanje plač malim uradnikom.

O tej točki je minister govoril prav jasno. Rekel je: „Če pregledate sedanjí budget, najdete postavko „Občna blagajnična uprava“. Izredne podpore državnim uradnikom: 1 milijon.

Glavni vzrok, da sem vstavil to svoto, je bil, ker hočem dokazati, da ne preslišim želja visoke zbornice in da rad vstrezam tem željam, v kolikor dopuščajo sredstva. Rečem tudi, da mi je to vprašanje v resnici pri srcu. O tem sem se izrekel že minolo leto in to vprašanje se še vedno proučuje. Predno pa navedem nekaj podatkov, hočem naglašati še jedno stališče, katero se doslej ni omenjalo. Ne gledé na delo naših nižjih uradnikov, ki bi zaslužili večje plače, treba je jemati v poštev narodnogospodarsko stališče. Želeli je, če se posreči, da povzdignemo konsumcijsko moč srednjih stanov — in tem moramo prištevati v prvi vrsti nižje uradnike. V narodnogospodarskem oziru moramo to želiti; to pa je v bistveni zvezi z zvišanjem plač.

V tem oziru je bilo zbornici predloženih več nasvetov. Preračunali so, da bi troški znesli do 3.900.000 gld.; pri tem pa neso všteti služabniki, diurnisti in železniški uradniki. Umevno je, da teh ne bi smeli prezreti. Vsi nižji uradniki dobivajo skupaj na leto 56 milijonov. Gospodje! Ta številka mnogo pové. Če hočete 56 milijonov zvišati le za 10 odstotkov, znese to že 5.600.000 gld. Prepričal sem se popolnoma, da z manj ko šestimi milijoni ne moremo ničesa pričeti.

V okvirju sedanjega budgeta tega vspeha ne moremo doseči. Če hočete torej doseči

mного zakrivili anarhistički nemiri poslednjih let, vzlasti bombni atentati irske revolucijske družbe. Toda kakor v Londonu in v Parizu, istotako so i tu družbini žalostni pojavi omejeni na male kroge, koji nimajo ničesar opraviti z Američani in se rekrutujejo povsem iz tujih inozemskih življenj, koje tu samo trpé.

Kar se dostaje stanovništva, ni ga pač mesta na vsem svetu, v kojem bi bile tako mnogobrojno zastopane vse narodnosti, s Čikagom se v tem oziru ne more meriti nobeno drugo mesto. Razven 292.000 rojenih Američanov (Angličanov) je tu 384.000 Nemcev, 215.000 Irčanov, 86.000 Čehov, 52.000 Poljakov, 89.000 Švedov in Norvežanov, 12.000 Francozov, 9000 Lahov, nekaj stotin Slovencev itd., ter se le malo mešajo z ostalim občinstvom, pohajajočim iz jankejskega plemena. Vseh stanovnikov je zdaj v Čikagu 1.500.000; izza ljudske štetve z leta 1890 pomnožilo se je mesto za 300.000 duš!

Kakor je razvidno iz prejšnjih opisov, je Čikago najpripravniješ izmed vseh američkih mest za svetovno izložbo. In evropski obiskovalci bodo na svojem potovanju po Ameriki videli največji čudes dežele Jankejev, novo milijonsko mesto Čikago.

(Dalje sledi.)

ta namen, morate vpeljati nov davak ali pa zvišati jednega sedanjih. V tem oziru ne stavi nobenega nasveta; če želite, storil bodem to v potrebnem trenutku.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. novembra.

Notranje dežele.

Mladočeski klub se je povečal za 3 člane. Pristopili so mu novovoljeni Tuček, potem pa še moravska poslanca Svobila in Seichert, ki sta sedaj bila v klubu moravskih konservativnih poslancev. Poslednja poslanca sta pristopila s pogojem, da se jima dovoli svobodno glasovati v verskih vprašanjih. „Narodnim Listom“ se zdí, da je bil ta pridržek popolnoma nepotreben, ker v mladočeskem klubu so tudi židje in protestantje in jim klub v verskih vprašanjih ne dela nobenih ovir. — V jednom oziru ima morda mladočeski list prav. Sedaj klub res nobenemu ne dela ovir. Vsak je lahko delal, kar je hotel, in razni mladočeski poslanci so večkrat zastopali popolnoma nasprotna nazore. Klub pa utegne priti do spoznanja, da tako postopanje ne povzdiguje njegove veljave in se je treba strožje organizovati, in za ta slučaj je pa omenjeni pridržek jako potreben.

Ogersko. Danes snide se konferenca ogerske liberalne stranke, da se posvetuje o političnem položaju in izve od grofa Szapary-ja, kaj je opravil na Dunaju in kako je s cerkveno-političnimi vprašanji. Kakor se govori, hoče kakih sto liberalcev kar odstopiti od liberalne stranke, ako se židom ne dajo povsem jednake pravice na Ogorskem in ne vpelje obligatni civilni zakon. Vsi tisti možje, o katerih se govori, da so poklicani k cesarju na Dunaj, da se z njimi posvetuje o sestavi nove vlade, so privrženci civilnega zakona. Po tem takem se je vsekako bati, da se bode nova vlada v tej stvari postavila na skrajno proticerkveno stališče. Židje seveda z vsemi silami delajo, da spravijo na ministerske stole nasprotnike katoliške cerkve. Seveda nova vlada bode zadela ob upor v gospodski zbornici. Kako težko je tak upor premagati, vedel bi pa najbolje povedati bivši ministerski predsednik Tisza.

Vnanje države.

Italija. Udeležitev pri volitvah v Italiji je bila slaba, in to posebno zaradi tega, ker se katoliki ne udeležujejo volitev. Nova zbornica bode imela nad sto parlamentarnih novincev. Jako veliki znanih parlamentarcev je propalo, mej drugim so propali vsi člani radikalnega volilnega odbora. Imbriani propal je v več krajih. Sploh pa nasprotniki trodržavne zveze pri letošnjih volitvah neso imeli sreče. Ker v zbornici ne bode več znanih razsajalcev, bodo njene razprave bolj mirne in stvarne. Kolikor je dosedaj znano, je voljeno 350 vladnih pristavšev, 120 opozicijonalcev in 30 je ožjih volitev, katere pa strankinega razmerja ne bodo dosti premenile. Časopisi sodijo, da te volitve še bolj utrdijo trodržavno zvezo.

Grška in Rumunija. Sedaj je še drug prepir zaradi neke dedščine med Grško in Rumunijo. 1863. leta je v Rumuniji umrla bogata Grkinja Safta Castris in napravila oporoko, po kateri dobi njeno zapuščino, ki znaša več milijonov, grška občina Janina. Stvar se je do sedaj vlekla in letos je ilfoversko sodišče zavrnilo zahteto janinske občine s pretvezo, da ta občina v Rumuniji ni juridična oseba, torej ne more tega premoženja podedovati. V Rumuniji imajo že dolgo navado, da z vsemi zvijačami ovirajo, da bi kak tujec ne podedoval kaj za kom, ki umrje v Rumuniji. Znano je, da je pred dobrimi dvajsetimi leti v Rumuniji umrl bolgarski rodoljub dr. Beron in zapustil kakega pol milijona frankov za osnovo bolgarske gimnazije v Drinepolju. In ta stvar se je vlekla desetletja in še danes se pokojnikova želja ni izvršila.

Belgija. Včeraj se je otvorila belgijska zbornica. Pri tej priliki je v Bruselju in drugih mestih bilo več delavskih shodov, na katerih se je demonstrovalo za občno volilno pravico. Nameravali so delavci prirediti velik tabor v sredi Bruselja, ali ga policija ni dovolila in so shodi pod milim nebom bili le v predmestjih. V Gentu so na shodu socijalistov govorniki pretili, da bodo delavci s silo si pridobili volilno pravico. Prišlo je bilo do krvavega boja mej socijalisti in policijo. Policija je streljala z revolverji v zrak. Socijalisti so podrli železno ograjo in se branili z železnimi drogovi. Policija in žandarmerija na konjih sta le s težavo razgnali razburjeno množico in naredili red.

Izvirni dopisi.

Od nekod, 8. novembra. (Nov prerok Bileam.) Bere se v 4. Mojzesovi knjigi 22. pogl., da je postal moabski kralj Balah po preroka Balam ali Bileam-a, naj pride in prekolne ljudstvo božje, Izraelce, toda čudo! zgodi se, da Bileam ni preklel, temuč blagoslovil je ljudstvo božje.

Temu preroku bi smel primerjati naše radikalce, kateri so po svojih listih hujskali zoper našega pre-

ljubljenega milostlj. knezoškofa, da bi ga počrnili in mu podkopali zaupanje vernega ljudstva, da bi uničili ves njegov vpliv do podložnih, prav kakor je nameraval Balah ljudstvu božjemu.

Pa glej čuda! Ti slobni naklepi naših liberalcev so popolnoma izpodleteli; nasprotno: to prekletstvo se je spremenilo v vesel blagoslov, po katerem se je verno ljudstvo še bolj zavedlo svoje dolžnosti in se še tesneje oklenilo svojega predobrega škofa. Z duhovščino, ki je tesno zedinjena s svojim višim pastirjem, zdaj tekmuje verno ljudstvo od vseh krajev naša dežele; z Gorenjskega, Dolenjskega in Notranjskega, in v lepih, krepkih zaupnicah skazuje in naznanjuje svojo zvesto vdanost in globoko spoštovanje, svojo srčno ljubezen in neupogljivo zaupanje do svojega milostljivega škofa in duhovnega očeta, kateri se neprenehoma trudi za vsakovrstni blagor svojih preljubih vernikov, kateri kot dobri pastir tudi po deželi deli tačno hrano božje besede in milosti; pa si tudi pri I. slov. katol. shodu s svojim krepkim sodelovanjem, stekel izredne zasluge in si postavil neminljivi spomenik, za vse veke.

Tako vé modri Bog tudi hudo obrniti na dobro; vsi verni in duhovni so zato Bogu hvaležni; milostljivemu knezoškofu pa iz globočine srca kličejo: Bog Vas ohrani mnogo let v svojo čast in v blagor vsem vernim, kateri so dobrega srca!

Radikalci pa se zdaj jezé in grizejo, da so jim spet ti zviti naklepi tako sramotno izpodleteli ter so še celo dobro stvar pospeševali; toda, kot faraon ostanejo trdovratni, če je tudi še tako vidna roka božja (digitus Dei).

Iz Hrvatske, 4. novembra. (Zagrebski nadškof.) Kmalu bode dve leti, kar je zagrebska nadškofija brez višjega pastirja. Po cerkvenem pravu bi se bila morala že v teku minolega leta namestiti ta starodavna nadstolica. To bi se bilo gotovo tudi zgodilo, zakaj to je bila želja sv. očeta v Rimu in vseh pravih Hrvatov. Da je pa ta škofija, že tako silno zanemarjena, toliko časa brez vodnika, se imamo zahvaliti svoji ljubeznjivi vladi. Hud boj se bje ves ta čas med Vatikanom in vrlimi Hrvati na eni strani in liberalno vlado in madjaroni na drugi strani.

Vatikan in Hrvatje hočejo v Zagrebu moža, katoliškega in narodnega; moža po cerkvenem pravu popolno sposobnega, moža, kateri naj bi dajal Bogu, kar je božjega, a narodu, kar je narodovega, moža, kateri naj bi reformiral svojo duhovščino od najvišje do najnižje, moža, kateri bi imel oživiti katoliške življenje v vseh narodovih krogih, ki je popolnoma zadušeno od smrtonosnega madjaronstva, moža, kateri bi dajal vselej in povsod pričevanje resnici in pravici, moža, kateri se bi oziral ni na levo, ni na desno; moža, kateri bi svojim ovčicam svetil z učenostjo, pobožnostjo ter najlepšim vzgledom, moža, kateri bi svojim vernikom govoril jasno, glasno, odkritosrečno in ljubeznjivo, moža, h kateremu se bo moglo priti vsak čas brez kacega posredovanja madjaronske gospode, moža, kateri bo delal po svoji vesti in ne po narekavanju grobokopa vsega verskega in narodnega, moža, kateri bo skrbel za lepoto hiše božje, za temeljit verski pouk v šoli, cerkvi in povsod, moža, kateri bo dajal od svojih ogromnih dohodkov zdatne prispevke za dobrodnele naprave in za reveže, moža, kateri bo redno držal letne duhovne vaje za svečenstvo, kateri bo vpeljal prekoristne pastoralne konference, kateri bo ustanovil toli potrebni dijačanski list ter v njem svoje duhovnike poučeval, svaril, opominjal, moža, kateri bo vredil „kongruo“, ki je zdaj tako slaba, da večina svečenstva komaj živi. Višja duhovščina ima mnogo preveč, a nižja silno malo plače. Da ne more pri sedanjí plači nižja duhovščina živeti primerno in dostojno svojemuzvišenemu stanu, nam pričajo besede vrliga duhovnika. Proseč mašnih intencij, piše tako: „Znaš, ne bi za to pisal, ali sem velik revež, moja plača mesečna znaša 12 gld. 37 kr.“

Torej letna plača 16 let šolajočega se duhovnika znese 148 gld. 44 kr. In s tem se naj katoliški mašnik celo leto primerno živi in dostojno oblači? — Se postrešek brez vse šole dobi več na leto.

Sveti oče in zavedni Hrvati zahtevamo moža, kateri bode z odločnostjo in pogumom Gregorja VII. za vselej spodil iz svoje vladikovine Simona in Heleno, kateri bode vpeljal neobhodno potrebno cer-

(Dalje v prilogi.)

kveno glasbo in cerkveno petje. To je zdaj tako, da o njem ni govoriti.

Mi hočemo moža, kateri bo skliceval dijecanske sinode, jim sam predsedoval in ukrepal vse najboljše za svoj narod, kateri bo sam obiskaval nadškofijo brez madjaronske noblese, moža, kateri bo oddajal cerkvena beneficija vrednim gospodom, in ne breznačajnim kortešem, moža, kateri bo s svojimi sufragani ene misli in enega duha, kateri se bo z njimi večkrat posvetoval itd., moža, kateremu se bomo vsi dobromisleči duhovniki in laiki brez-pogojno izročili z maso milega naroda, kateri bode naš verski in narodni vodja, kateri bode v sebi koncentriral vse najboljše moči, kateri bode narod naš organiziral na temelju večnih, nespremenljivih načel, kateri bode vsvaril katoli-narodno falango, kateri bode pokrovitelj prvenju hrvatskemu katoliškemu shodu, kjer bomo vse zadeve, privatne in javne, svojega naroda, zdaj že pojemajočega v brezmejnem morju ostudnega madjaronstva, obravnavali in reševali. Plod tega shoda pa bode slavna zmaga nad vsemi grobokopi naroda hrvatskega.

Zopet se bode na obzorju milé naše domovine zasvetil „križ sveti i sloboda zlatna“. Sami bomo gospodarili in vživali prostost, katero je priinesel ubogim trpinom Sin božji z nebes.

Tacega nadškofa želimo mi; vlada in izdajice vere in narodnosti pa človeka, v katerem naj bi odseval madjarizem in verski indiferentizem; „karikatura“ prvega reda, katera naj bi po noči spala, po dnevu pa kimala. Žal, da so našli tako osebo, za katero sedaj delajo z vsemi silami.

Upamo pa, da pri vsem svojem naporu, z vsemi svojimi zvijačami ne bodo nič opravili. Minoli so namreč časi, ko so Madjari in madjaroni varali rimsko kurijo in vladarsko hišo. Njihova neukrotljiva ošabnost in nezasišani terorizem preseda že najvišjim krogom.

Sveti oče je jako dobro poučen o Madjarih in njihovi politiki v cerkvenih zadevah; zato se jim odločno ustavlja. Tudi presvetli cesar in kralj jih pozna posebno zadnje dni; radi tega je nepričakovano hitro zapustil njih deželo. S tem jim je dal največjo grajo.

Nadejamo se torej, da se ta velevažna odločilna stvar reši ugodno za naš dobri hrvatski narod.

Liga + 37.

Z Zagreba, 7. novembra. Letos je vstal ban Khuen-Hedervary nenavadno dolgo na počitnicah. Povrnil se je v Zagreb še le zadnje dni meseca oktobra. Nekaj časa se je celo mislilo, da se nič več ne povrne, nego da ostane na Ogerskem, kjer mu je bila bajé vsled ministerske krize opredeljena važna naloga. Ker se pa novi ministri še niso došli, prevzel je ban zopet upravo na Hrvatskem, dokler ga ne doleti nova čast — ministra ogerskega. Só ljudje, ki trdno verujejo, da bode naš ban gotovo član novega ogerskega ministerstva, kateremu bode naloga zmedene odnošaje na Ogerskem urediti ter stranko revolucionarno v kot potisniti. Za to mislijo mnogi, da bi mogel kaj takega izvesti ban Khuen-Hedervary, češ, da je tudi na Hrvatskem izza burnega leta 1880 uvel red ter vse nemirne življe iztisnil iz deželnega zbora. To je na Hrvatskem v resnici izvel in od nekaj časa sem vlada v našem političnem življenju popolna tišina. Ali ne vprašajte, s kakšnimi sredstvi in z odobrenjem katerih faktorjev se je vse to pri nas zgodilo? Na kakšen način so se vršile volitve, so najboljši dokaz pritožbe neodvisne stranke hrvatske. Kako so se strahovali uradniki, dokazujejo pa tajni fermani, kateri se seveda iz poznatih razlogov niso objavljali. Da se moč naroda še bolj zlomi, gledali so mogočnejši, da ga razdelijo, kar se jim je kaj lepo posrečilo s podpiranjem pravoslavne prebivalstva, katerega zastopniki so privrženci vlade v vsakem vprašanju. Da se privabi čim več privržencev v vladen tabor, upotrebile so se vabljlive obljube do raznih časti, kar je imelo v današnjem pokvarjenem veku tudi dober vspeh. Na tak način se je pri nas naredil mir, ki pa po našem mnenju ni trajen, kajti duh narodni se da za nekaj časa pritisniti, ali udušiti ne. Ko mine nenaravna sila vzdignil se bode zopet ter zahteval svoje, kar je čisto naravno.

Magjarom je bilo vse to, kar se je pri nas zadnjih deset let godilo, vse prav in po volji, vendar pa zase ne želé takega krotitelja, kakoršnega so privoščili Hrvatom iz dna svoje duše. Zatoj pišejo njihovi listi proti našemu banu kot bodočemu oger-

skemu ministru. Njim je sloboda nad vse tudi taka, ki se ne strinja z lojalnostjo in oni ne trpé nobenega, ki bi jih oviral pri njihovih političnih demonstracijah. Z druge strani je pa tudi dvojbeno, bi li mogel naš ban tako lahko ravnati z Magjari kakor s Hrvati. Magjar brani strastveno svojo svobodo, v odločnem trenutku so vsi složni, kader se tiče njihove narodnosti ali njihove ustave, a težko je tudi najbolj zvitemu državniku pridobiti koga zase proti narodu. Proti Beču bodo vedno vsi složno delovali, a čim bolj se jim popušča, tem več zahtev bodo postavljali na dnevni red. Najbolji dokaz so bili zadnji prizori v državnem zboru radi ozaljšanja spomenika honyedskega in Hencijskega. Zgodilo se je, kar so oni zahtevali, če tudi ni bilo lojalno. In ministerstvo, ki je vedno popuščalo, bode moralo odstopiti, da naredi prostor drugemu, ki se bode moglo zopet le na tak način držati, in javljne bode vspel ban hrvatski, če tudi ga zadene ta častna naloga. Hrvati ga seveda Magjarom privoščijo, da tudi oni enkrat skusijo, kako prevarljiv je parlamentarizem, če se rabi v sebične svrhe, in kako nedostojno je naroda privoščiti drugemu narodu ono, kar sam prezira.

Z Goriškega, 31. oktobra 1892. Na „Slovenčev“ dopis z Goriškega 16. oktobra, prinesla je 44. šte. „Nove Soče“, zares korenit odgovor! — „Nova Soča“, katera v vsaki polemiki povdarja, da polemizuje „mirno in stvarno“, ni nas zavrnila niti z eno stvarno mislijo v odgovoru: „Prepir hočejo.“ Smisel odgovora: Dopisnik zabavlja, smeši, obrekuje. Mi smo zgrabili le „kakega znanega pohujšljiveca“, ne obrekujejo, blatimo duhovščine in škofov. Duhovniki! ako ne nehate razkrivati „nedostatkov, grehov „N. S.“ bo „Nova Soča“ „škandalozna kronika“, kidali bomo „iz svoje bogate zaloge gnoj na Vas!

Tako „N. S.“ Tedaj obrekujejo? Nova Soča ne blati duhovščine? En sam vzgled: O priliki, ko je poklonila goriška duhovščina dr. Mahnič zaupnico, pisala je „N. S.“ o duhovščini, ne pa le „o kakem znanem pohujšljivecu“ doslovno: „Mej temi (mej podpisanimi duhovniki) so podpisi nekaterih krotkih „tudi- Slovencev“ in c. kr. katolikov. . . . To so večinoma jako „komot“ gospodje. Nekaj podpisov prihaja od takih gospodov, kateri niso imeli toliko poguma (lep poklon!), da bi se bili uprli oblastnim možakom (tako?! trst v puščavi je duhovščina goriška!), ki so popisovanje vodili in nadzorovali. . . . so proti prepričanju podpisali zaupnico. Pustili so si zaradi „ljubega miru“ narekovati, s čemur se ne vjemajo. (Lepi značaji so goriški duhovniki!) Velika večina naših čitateljev je popolnoma samostojnega mišljenja (Čujte!), da jim je čisto vse jedno, kako misli in sodi o dr. Mahnič 36 njegovih ožjih duhovnih bratov v Gorici (Vspešneje ni mogoče ropati spoštovanja duhovščini, ne pa „kakemu znanemu pohujšljivecu“). Neznatno število duhovnikov (dveh ali treh), ki so zaupnico zavrnilo od vraga število vseh onih 36 gospodov, ki so podpisali. (Tu blati „N. S.“ 36 duhovnikov, ne pa samo „kakega . . . pohujšljiveca!“ Vprašali bi „N. S.“: Zakaj pa odvagajo dva ali trije drugih 36 gospodov? Odgovor: Ker dva li trije trobijo v rog „N. S.“, prise-gajo na katekizem „N. S.“, drugih 36 pa odločno obsojajo njeno pisarjenje).

„N. S.“ ne blati škofov? Zadnjikrat dokazali smo, da jih blati indirektno, ker blati katol. shod, danes pa dokažemo, da jih je blatila direktno.

Odprimo 49. šte. „N. S.“ leta 1891. Tu omenja „N. S.“ znano prepoved tržškega škofa: Slovenske govore v cerkvi je lahko prepovedovati židom na ljubo.“ S to škofovsko zadevo stojé v stvarnem stiku naslednji stavki: Slovenske govore v cerkvi je lahko prepovedovati židom na ljubo, tudi narekovati in priporočevati bratovščine ni tako težko; boj pa napovedati c. kr. katolicizmu, ki ima gostonabran plašč, pod katerem se skrivajo židje in razni visoki krogi — o, tega pa ne! No, g. dr. Mahnič . . . navzdol mahati pač ni težavno! Toda pri nas v Avstriji treba je čistiti v prvi vrsti navzgor, še-le potem bo vse zdravo in dobro tudi navzdol. Pri glavi je riba začela smrdeti. Ko bi naš Zveličar prišel še enkrat na svet, zaklical bi: „Non estis milites Christi, sed

estis milites ministri.“ („Mi rečemo tu slovesno, da take psovke, takega atentata na škofovsko čast in dostojanstvo v slovenskem jeziku ni bilo še brati.“) Tako dr. Mahnič. Prim. „R. K.“ III. tečaj, 12. zvezek, str. 474. „Seveda se skuša „N. S.“ oprati, češ, da ona ni omenjene „smrdljive“ psovke nanašala na škofe. A verjami ji — čuk. . . . In komu naj veljajo sklepne besede: „Non estis milites Christi, sed estis milites ministri?! Za skozbog, ne imejte nas za take butee.“ Dr. Mahnič. Glej, IV. tečaj, 1. zvezek „R. K.“ 192. Radovedni smo, bo-li še kedaj trdila „N. S.“ da ne blati škofov.

Čudno zares! Krvna sestra „Slov. Naroda“ posnema svojega starejšega brata v vsem, tudi v žuganju s „škandalozno kroniko.“ Res sicer, da nam je žugala vže proti koncu lanskega leta, da bo začela: „pometati z veliko metlo, da bo tako višje kroge prisilila zapovedati, da se par kolovodij z velikimi vilami vrže s častnih sedežev — na smetišče“ („R. K.“ tretji tečaj, str. 475,) a letos sedaj presega žuganje vse meje.

V 44. šte. piše: „Ako bi pa po brezkončnih, osebnih zavijanjih, po neprestanih spletkarstvih, obrekovanjih (obrekujemo, ker smo trdili in dokazali, da blati duhovščino in škofe!) in lažeh (katerimi?) dali izzivcem iz svoje bogate zaloge (čujte!) tak odgovor, kakoršen hočejo na vsak način še doživeti, onda naj nam nihče onih par nemirnežev ne identifikuje z „duhovščino“ marveč. . . .“

Nič drugače „Slov. Narod“ 20. tekočega meseca. V „Slovenca“ dne 24. oktobra v uvodnem članku „Naše osebe,“ čitamo odgovor „Narodu,“ katerega — v kolikor je goriškim razmeram prikladen — doslovno prepisemo: „Našim osebam se tedaj obeta boj; „chronique scandaleuse“ otvori svoje zatvornice in bruha iz sebe vse, karkoli je mogla razbrati po svojih tajnih potih. Zopet ima slovensko občinstvo prebirati teden za tednom, „ostudnosti in grdobje, katere so ali v resnici, ali pa po tistem univerzalnem sredstvu obrekovanja v zvezi s črno sukno. „In zakaj?“ Zato ker smo „N. S.“ očitali, da njen katekizem je katehizem „Slov. Naroda“, ker smo očitali in indirektno dokazali zadnjikrat, da jemlje spoštovanje duhovščini, da blati škofe. Plačilo resnico govorečim bo gnoj!? „Zugajo nam pa z gnojnico; s tem, da nam hočejo vzeti čast in spoštovanje pri narodu. . . . avtoriteta sama v današnjem boju več ne zadostuje, zato pa se jedino opiramo na moč, katero ima resnica na človeka. S tem zmagamo! In zato nas žuganje in pretenje, najgrja sredstva v boju proti nam, nikakor ne vznemirja. Ne čudimo se temu žuganju toliko, kakor se čudimo predrznosti lista „Nove Soče“, ki po svoji burni preteklosti za bodočnost še-le žuga — z umazaninim perilom.“

Liga + 25.

Socijalne stvari.

Alpinska montanska družba nam tudi dokazuje, kako globoko seje zlo menčesterski liberalizem s svojimi pogubnimi načeli. Delnice te družbe niso sicer nikdar posebno rastle, a sedaj — padajo. Opozarjamo pa, da so te delnice v veliki množini v rokah malo premožnih oseb, ki so svoje s trudom prihranjene novčice vložili v to podjetje, v rokah oseb, katere bi imenovali nekako proletarijce kapitala. Toži se, da je bila uprava (vodja je pl. Fraj [Frey]) prejšnje čase jako slaba, tako se je n. p. počenši s 30 milijoni sedaj zadolžila do 22 milijonov goldinarjev. — In sedaj se godi temu podjetju jako slabo. Preveč je produciralo, česar sedaj ne more prodati; delavcev je imelo preje od sile; saj jih še sedaj šteje do 16.000 in mora jih izpuščati z dela. V Najbergu in v Erbergu jih je odpuščenih zadnji čas jako veliko, ki sedaj na zimo nimajo ni dela, ni kruha. Tako rodi nered v produkciji in to čisto peklensko mešetarjenje z denarjem in vrednostnimi papirji pri tisočeri revščini, da se jednemu opomore k milijonom. Brez sreča računai kapitalist: delo ne gre dobro izpod rok, tedaj zmanjšajmo plače; če to ne gre, odpustimo delavce; delo se izplačuje; tedaj zboljšajmo jih skupaj. „Kaj nese“ je parola; kaj je pošteno, kaj je pravično. Za to se ne vpraša.

Podonavska parniška družba je dobila letos jako zdatno državno podporo. Delniška družba, re-

cimo raje: družba služeca liberalnim gospodarskim načelom, more dobiti le v liberalni državi podporo. Ne maramo tega vprašanja tu na široko razpravljati; saj je našim bralcem stvar znana. Omenjamo le, da se je povdarjala neizmerna potreba te družbe, da so se proti poddržavljenju izražali bolj ali manj egoistični pomisliki, in dostavljamo le še par števil, iz katerih se razvidi „sijajni razcvit“ te družbe. — Do konca septembra letošnjega leta so iznašali dohodki — 6.749.232 gld.; 2.743.577 gld. manj, nego v lanskem letu. Sklepa se iz tega, da bo skupni letni dohodek 1 1/2 milijona goldinarjev manj od vlni. Luegröv govor v državnem zboru o upravi in o postopanju z delavci je znan, znano pa ni, ali bo zopet letos državni zbor dovolil nekaj milijonov, da se pozdravi ta „blažena družba“.

Ranocelnice. „Denj“ poroča, da se bode v ruskih bolnišnicah na ženskih oddelkih za ranocelnice opravila nastavljalje samo za to izučene ženske. Znano je, da so se tudi v Bosni za muhamedovke morale nastaviti ženske-zdravnice. Liberalno-židovska fraza o „emancipaciji ženstva“ je brez dvojbe protikršćanska in protinuravna. A uprav zato, ker ostani ženska v okrožju, za katero je, in ker z mnogih obzirov do možaka sramežljive ženske nimajo zaupanja, zdi se nam v tem obziru Rusija v dobrem besede pomenu napredna.

Udanostne izjave.

Odbora združene občine Naklo-Podbrezje izjave se glasi: Vaša prevzvišenost naj blagovoli milostno sprejeti preponižno izjavo najglobokejšega spoštovanja in najprisrčnejše udanosti združene občine Naklo-Podbrezje. Dve leti je preteklo, odkar smo imeli srečo in veselje sprejeti v svoji sredi Prevzvišenega kot oznanovaleca miru in delivea dobrot. Po skromnih močeh smo pri isti nepozabni priliki pokazati želeli, kako udano spoštujemo in ljubimo v Vaši prevzvišeni osebi naslednika apostolov, kateremu je Bog sam izročil cerkev božjo ljubljanske škofije v preblago oskrb in v premilo vladanje. Mi smo in ostanemo vedno zvesto in verno udani sv. katoliški cerkvi, torej tudi Vam, svojemu škofu. Zvesti sinovi pa čutijo zmirom s svojim ljubljanim očetom, ter z njim delijo žalost in veselje. Prebitko žaljenje od katoliški cerkvi sovražne stranke prizadeto prelubeznjivemu očetu, skemu sreč Vaše prevzvišenosti, tudi nas globoko boli. — Prepričani, da Vaše v apostolski odločnosti in srčnosti utrjeno srce ne hrepeni po naši tolažbi in je nikakor ne potrebuje, smo si pa tudi v svesti, da Vaše prevzvišenosti občeznana ljubeznjivost nam ne bo odrekla tolažbe, ki je nahajamo v tem, da kot zveste ovčice svojemu preljubljenemu V.š. pastirju najponižnejše izrazimo sočutje in verno udanost. Bog vsemogočni usliši naše ponižne prošnje, ter ohrani nam v Vaši prevzvišenosti še mnoga leta Višega pastirja, ki je ravno za naše čase ljubljanski škofiji prepotreben. — Odbor združene občine Naklo-Podbrezje. — Jože Košar, župan; Jože Legat, Luka Jošt, Anton Keršic, svetovalci; Janez Praprotnik, Andrej Skofic, Valentin Korenčan, Ant. Voglar, Jože Prosen, Miha Leben, Franc Strupi, Franc Rome, Janez Pavlin, Peter Jenko, Janez Jenko, Franc Križnar, Jurij Rakovec, odborniki.

Županstvo Bohinjske Bistrice je poslalo to-le izjavo: Ni naša navada skazovati se pred svetom, a razžaljeni smo in pripravljeni na vse, ako se v nečast spravlja in tlači, kar nam je drago — sveta vera in nje oznanovalec, duhovni, pred pa Vi, prevzvišeni naš škof. Težavno je stališče Vaše, a v tolažbo naj bode Vam naša zvestoba, s katero se hočemo vsikdar boriti na Vaši strani pod Vašo zastavo kot poslušni katoliški kristijani. — Bohinjska Bistrica, dne 2. novembra 1892. — Jak. Preželj, župan; Jož. Sodja, Mat. Logar, Jan. Mencinger, Mart. Ravnik, J. Mencinger, Jož. Rozman, Andr. Prezelj, Stef. Rozman, Jan. Medja, Marka Leben, Jak. Jenko, Jak. Šoklič, Jan. Znidar, Val. Kobav.

Občinskega zastopa v Strugah izjave se glasi: Podpisani iskreno obžalujemo brezobzirne napade slovenskih liberalcev na Vas in posredno na sv. vero. Odločno obsojamo to za Slovence pogubno ravnanje in Vas zagotavljamo, da se popolnoma zlagamo z načeli, katere Vi kot višji naš pastir in namestnik Kristusov neustrašljivo branite in zagovarjate. — Ant. Oražem, župan; Ign. Pugelj, Jož. Sporar, svetovalec; Andr. Hočevar, Jož. Babič, Jan. Pugelj, Jernej Pogorelec, Jan. Klun, Mat. Pri-

jatelj, Jož. Francelj, Jož. Megleu, M. Petrič, odborniki.

Županstva Loški Potok izjave slove: Zastopniki občine Loški Potok se z veseljem pridružijo mnogim vrlim občinam, ki so Vam izročile udanostne svoje izjave ob času, ko se pristaši takoj imenovane napredne stranke predrznejo zlobno napadati od Boga nam poslanega škofa. Kot zvesti sinovi katoliške cerkve najodločnejše izrekamo nevoljo nad različnimi napadi liberalnih slovenskih listov na Vas pred in po I. slov. katol. shodu ter izjavljamo, da so se na I. slov. katol. shodu v Ljubljani razpravljala načela, ki so gotovo zmožna pokazati slovenskemu rodu pravo pot k časnemu in večnemu blagru ter izražamo katoliški cerkvi in Vam kot svojemu škofu zvestobo na veke. — Jakob Kordiš, župan; Jan. Gregorič, Janez Knavs, Janez Bambič, svetovalci; Jurij Vesel, Ivan Lavrič, Jan. Košmerl, Ant. Debelak, Jan. Vesel, Mat. Knavs, Jož. Košmerl, Jan. Bambič, Jan. Bartol, Jan. Benčina, Jernej Levstik, Fr. Šega, Jos. Bartol.

Udanostna skupna izjava občin: Stranje, Županje njive, Bisteršica, se glasi: „Dovolite prevzvišeni gosp. knezoškof, da se tudi mi najudaneje podpisani pridružimo udanostnim izjavam drugih slovenskih občin. Smo sicer tri samostojne občine, a ker nas druži ista duhovna vez, namreč župnija stranjska, v kateri smo vse tri občine, naj tudi skupno izrazimo svojemu ljubljenski višjemu pastirju odkritosrčno sožalje v britkosti, katero Vaši prevzvišenosti prizadevajo liberalni nasprotniki po slovenskih listih, ter najodločnejše obsojamo njih zlobne napade na Vašo osebo. Kakor pečine naših planin, pod katerimi prebivamo, trdno, neomahljivo je naše versko prepričanje, naša otroška udanost do Vas, prevzvišeni! Besede Vaše ob priliki prvega katoliškega shoda, — sploh načela tam izražena, — so naše vodilo, naša načela, od katerih ne odstopimo nikdar! Županstvo Stranje, dne 6. novembra 1892. Florijan Pregled, župan. Odborniki: Jože Bernot, Jože Krivec, Janez Miškar, Anton Perne, France Zobavnik, Jože Komotar, Miha Arnež. — Županstvo Županje njive, dne 6. novembra 1892. Karol Prelesnik, župan. Odborniki: Jože Prelesnik, Florijan Berle, France Erjavšek, Janez Kemperle, Janez Slavec, Valentin Slavec, France Pavlin. — Županstvo Bisteršica, dne 6. novembra 1892. Primož Dobovšek, župan. Odborniki: France Zamljen, Alojzij Balantič, Anton Ribnikar, Andrej Močnik, France Ule, Anton Trobevšek, Miha Kemperl.

Občinsko predstojništvo v Sent-Vidu pri Vipavi je odposlalo to-le izjavo: Katoliški cerkvi in njenim voditeljem se nikdar ni manjkalo nasprotnikov, ki so jo črtili, napadali in ob veljavo pripraviti skušali. — V najnovejšem času ponatljajo se žalibog umazani napadi na Vašo prevzvišeno osebo še celo v naši domovini in ker v Vas spoštujemo sebi od Boga poslanega višjega duhovnega pastirja in vodnika, smatramo napade na Vas kot napade na katoliško cerkev. — Vsi ti neosnovani napadi nas kot verne katolčane, Vam iz srca udane, bole, ter jih z Vami čutimo tudi mi. Zato pa jih odločno obsojamo in krepko zavračamo. Vam pa izrekamo podpisani v imenu tukajšnje občine zagotovilo svoje najzvestejše udanosti, sinovske pokorščine in otroške ljubezni. — Neosnovani napadi na Vas žalijo tudi nas, in kolikor bolj Vas nasprotniki v svoji zaslepljenosti blatijo in napadajo, toliko bolj Vas hočemo mi spoštovati in ljubiti, ker smo prepričani, da Vaša načela so načela sv. cerkve in ta načela pri vseh dobromislečih še vedno veljajo — priča nam to najsijajnejše I. katoliški shod v Ljubljani. Teh načel se hočemo držati; z Vami združeni hočemo hoditi, če ne gré po gladki, pa po trnjevi poti. — Mi z Vami, Bog z nami! — F. Mislej, župan podobčine Sent-Vid; Ivan Premru, F. Mislej, svetovalec; Jož. Kodre, Fr. Beso, Ant. Mislej, Jož. Premrl, Jož. Kopatin, Ant. Klančar, A. Uršič.

Slava zavednim občinskim možem od raznih stranij lepe naše dežele! Pred Bogom in svetom so Vam prelepe izjave v največjo čast!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. novembra.

(Udanostne izjave) je nadalje poslalo devet nasprotnih občin: Draga v višnjegorski-zatiški fari,

Stranje, Županje njive, Bisteršica v stranjski fari, Kovor pri Tržcu, Podgora Kompolje in Videm v dobrepoljski fari, Erzelj pri Vipavi. — Živele zavedne občine!

(Pojasnilo.) Gledé na včerajšnji spis, objavljen v podlistku z naslovom: „Novo deželno gledališče v Ljubljani“, nam je omeniti, da pisatelj imenovanega spisa, strokovnjak-domačin, ni imel namena, posebno žaliti kako osebo, torej tudi ne voditelja stavbe, deželnega inženirja g. Hraškega, ki je tolmačil spis kot naperjen proti sebi. — S stavkom: „Tako pa je stavbo vodil tujec, delal tujec, plačal pa — domačin“, hoteli smo reči, da se je velika večina del izdelovala po tujih, kar je graje vredno in kar še vedno grajamo, ker smo mnenja, da bi taka deželna monumentalna stavba morala biti znak in odsev domačega diana in uma. — Ogromno svoto je naša uboga dežela izdala za gledališče in jo bo morala še izdati za samo dve tedenski slovenski in štiri nemške predstave. Zato menimo, da imamo pravico in dolžnost, o tem pisati resnico in obsojati, kar je po našem prepričanju nedostojno in nepotrebno. — Kritika o nekaterih predstavah slovenskih in nemških je poudarjala zadnji čas, da so bile polne trivialnosti, in za take stvari naj dežela ima tako ogromne troške ter naj na vse to molči? Ne more, ne sme! — „Ergo videant consules!“

(Novovoljeni olomuški knezonadškof dr. Teodor Kohn) je rojen 1845. leta v Breznici na Moravskem in je jeden najmlajših olomuških kanonikov. Leta 1871 je bil posvečen v mašnika in 1887. leta je postal kanonik. Več let je predaval fundamentalno dogmatiko in cerkveno pravo na olomuški bogoslovski fakulteti. Pokojni nadškof in kardinal deželni grof Fürstenberg ga je jako čislal in imenoval za kancelarja in konzistorijalnega ravnatelja. Njegova izvolitev je mnoge malo iznenadila, ker se njegovo ime ni imenovalo med kandidati in ker že več kakor 300 let ni bil v Olomucu nadškof noben neplemenita knez. Poslednji nadškof iz neplemenitaškega rodu je bil Marka Kühn (1553. do 1565. leta).

(Predavanje v Rudolfinumu.) Muzejsko društvo za Krajsko priredi prihodnji petek (11. t. m.) zvečer ob šestih predavanje v bralni sobi Rudolfinoma. Govoril bode g. prof. Simon Rutar o najnovejših izkopnih ob dolnjski železnici. Vstop je prost.

(Nabiranje krajepisnih imen.) V novem času so poslali izgotovljeno delo: učitelj Žirovnik za Gorje in Zasip; župnik Režek v Starem Trgu pri Poljanah; za katastralne občine: Stari Trg, Deskova Vas, Prelesje, Predgrad in Jelenja Vas občine staroške; za Radence in Sodevce občine radenske, končno za občini Podgora in Dol; učitelj Kotnik za Žusem; župnik Žekar za Vitanje, Dolič, Rakoj, Skromre, Brezen in Ljubnice.

(Bitka pri Kustoci) si bodo v bodočih dneh ogledali še tukajšnja višja gimnazija, realka, pravna, obrtna šola, Alojzijevisče, Marijanišče, Lichtenhurnov zavod in učenci ljudskih mestnih šol.

(Zlate krone.) Dne 7. t. m. so na Dunaju pričeli zamenjavati naše stare cekine z novimi zlatimi novci, vrednimi po 20 krou. Že včeraj smo jih dobili tudi v Ljubljano, kjer se jeden komad vidi v izložbi Ign. pl. Kleimayerja & Bambergarjeve. Kov je izvrstna; zlasti podoba cesarjeva je prav lepa. — Našim čitateljem samo to želimo, da bi novih zlatov ne gledali samo po izložbah, temveč da bi jih kmalu dobili tudi v svoje žepe.

(Konservativno obrtno društvo) bode imelo prihodnjo nedeljo 13. novembra, dopoldne točno ob 11. uri, svoj XII. redni shod s sledečim vsporedom: 1. Poročilo predsednikovo. 2. Razprave o obrtnih stvareh. 3. Slučajnosti. K temu zborovanju vabi vse svoje čl. gg. člane.

(Ošpice.) Iz Skofje Loke se poroča, da je v sosednjih vajah v zadnjem času zbolelo 30 otrok za ošpicami; umrli bi še nobeden.

(Iz Gradca) se poroča, da je ustavljena preiskava proti bivšemu okrajnemu sodniku Starkelnu, kateri je bil na sumu, da je zastrupil svojo ženo. Starkel je izpuščen.

(Truplo) Jurija viteza Guttmannsthalja so iz Grabštanja prepeljali v Radeče pri Zidanem Mostu, kjer je položeno v družinsko rakevo.

(Letina na Notranjskem) je zlasti v postojnskem okraju slaba. Glavni pridelek, krompir, je prav slabo vseval, kajti po nekaterih krajih ubogi kme-

tovalci še semena niso pridelali. Na Pivki pa ponokodi krompirja kopali niso, ker je bil po črvi popolnoma uničen.

(Slovenski klub na Dunaju) ima v soboto 12. t. m. po obnem zboru „Podpornega društva“ prvi svoj večer v tej sezoni v dvorani „zur gold. Kugel“ I Am Hof 10, mezzanin. Berilo ima g. c. k. stotnik Igo Kaš: „Nekaj novega iz Dalmacije.“ Vsi domoljubni na Dunaju živeti Slovenci so tudi na tem večeru prav dobro došli. Beril je v tej sezoni prav dosti prijavljenih, tako, da občasno priljubljeni večeri slovenskega kluba postati tudi v tej zimi veselo zbirališče dunajske slovenske inteligence. Kar se tiče nedostatkosti dosednjega lokala, je dobra nada, da bode slov. klub dobil boljšo dvorano za svoje večere.

(Dovez italijanskega vina.) Na Dunaju so bile koncem preteklega meseca zadnje obravnave o glasoviti klavusli. Kakor poročajo italijanski listi, izvršile so se na korist Italije, torej na korist italijanskega in na škodo našega vina.

(Tržaške novice.) Bralno društvo pri sv. Ivanu poleg Trsta se je z dnem 1. t. m. preselilo v lastne prostore, tako da se more sedaj ponasati s prvim narodnim domom v tržaški okolici. Slavnost se je vseh Svetnikov dan vršila po naslednjem vspevu: 1. Gosp. M. Šašel, kapelan šentivanski, je imel slavnostni govor, o katerem je naglaševal korist bralnega društva za probujenje narodne zavesti. 2. Domači tamburaški zbor je igral razne komade s hvalevredno spretnostjo. 3. Predstavljala se je žaloigra „Mlinar in njegova hči“ tako izvrstno, da se je morala drugi večer na vernih duš dan ponoviti na občno zahtevanje. — Državna gimnazija tržaška je v soboto dne 5. t. m. praznovala 50 letnico svojega obstanka.

(Popravek.) V poslednjem poročilu, došlih podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju in objavljenih v sobotni (252.) številki, vrnila se je neljuba pomota. Na mesto besed „Neimenovan gospod je iz volila umrlega rodoljuba Kneza daroval 400 gl.“, brati je prav tako-le: „Neimenovan gospod je iz volila umrlega rodoljuba Kotnika izročil 400 gl.“

(Litjsko pevsko društvo) priredi v nedeljo dne 13. novembra ob 1/8. uri zvečer v gostilni gospoda J. Oblaka navadni „pevski večer“, h kojemu najljubneje vabi vse svoje člane odbor.

(Družba sv. Cirila in Metoda) prejela je meseca septembra in oktobra t. l.: I. od podružnic: gl. prve ljubljanske 120-30, vipavske 20, moške in ženske kamniške 58-50, Škoflje vasi pri Celji 26, kranjske ženske 293-10, št. peterske ljubljanske moške in ženske 227-57, idrijske 113-80, kamniške 100, šaleške 15, št. kocijanske na Koroškem 5-65, apaške 22-20, konjiške 37, ženske cerkniško-planinske 19, krške 4, podgradske 50, ženske na Vrhniki 100, škofje-loške 10, mariborske 19, ženske št. jakobsko-trnovske 273-70, kropinske 2-71, kostanjevske 49-67, gorenjske doline 2-2, ženske ljubljanske sv. Miklavža 500, mokronoske 8, ženske logaške 80-45, slov. graške 60-10, vrhniške 15. gl. II. od darovateljev gl.: slovenski klub in katol. polit. društvo v Celovcu 100 gl., slovenski abiturijenti 76-53, kuharici S. in K. 1-45, Viteslav izpod Krvavca 15, od Zagorja 2, gospa Kar. Lapajne v Idriji 5, g. župnik Keršič v Jesenicah 30, dr. Bepič v Št. Vidu 5, vesela družba v Jesenicah 1-56, A. Virant v družinski vasi 6, vikar Z. Fon 5, družba pri A. Zajcu 6, dr. V. S. 2, pri Svetčevem banketu 203, družba Novomeščanov 5, J. Brinšek v Vojniču 5, Fr. Ferfila v Gorici 10, A. K. v Ljubljani 5, vesela družba v Borovnici 2-60, A. Virant nabral med Dol. Sokoli 13-50, M. Pintar iz stare Oselice 2-39, A. Korošec v Št. Juriji 3-40, pravnik Regali nabral 6-80, litjske Slovenke 100, gospa A. Derčeva 10, slovanska čitalnica tržaška 100, F. Rojnik 2, J. Cotelj, kapelan 18, župnik Teran 5, Dolenjski Sokol 100, žen. Antonija Kadivec v Ljubljani 100, rodoljubi šenpeterski, Selška vesela družba 2, P. Mayer v Kranji 50, dr. Pretnar v Trstu povodom dobljene pravde 2, vesela delavskega društva v Idriji 4-42, X. Y. 9.

(Dobava ž. c. in kr. morsk. arzenal v Pulju.) Da se zagotovi potrebščina desk (dij) in tramov iz jelovega in mecesnovega lesa, potem olivnega olja, govejega loja, sivega perilnega mila in lojevih sveč, metlje in storij, bakrenih palic in pločevine, zakovic, bakrenih cevij, mesingastih palic, pločevine itd. za c. in kr. morsk. arzenal v Pulju, vršila se bode dne 21. novembra 1892 ob 4. uri popoldne, ponud-

beno obravnava pri c. in kr. morskem arzenalnem poveljništvu. Jelove in mecesnove deske in tramove, potem olivno olje, goveji loj, sivo milo, lojeve sveče in metlje ter storije zagotoviti je za dobo treh let, t. j. za leto 1893—1895, druge stvari pa letos za leto 1893. Zapečateni ponudbe imajo najkasneje do 3. ure popoldne gori imenovanega dne doiti c. in kr. morskemu arzenalnemu poveljništvu v Pulju. Pogoj, seznaniti dobavnih predmetov in ponudbeni obrazci pogledajo in dobé se lahko tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Raznoterosti.

— Zastrupljen kolač. Amerikanski dogodek. Neko ženo v Kentucky so obdolžili, da je moža zastrupila. Pred porotniki se je morala zagovarjati. Sodnik je precej po moževi smrti zaplenil ostanek kolača kot „corpus delicti“. Kolač je ležal na mizi med tožnikom in zagovornikom. Le-ta je prišel od njenih mladih nog, kako je bila pridna, pobožna itd. — in med govorom je jedel od kolača. Poslušalci so začudeni odvetnika gledali. Slednji je kolač pojedel. „Tu vidite, gospodje porotniki, če je bil kolač zastrupljen“ — reče in pobere še drobtine ter še te pojé — „zatožena je tako čista, kakor lilja.“ Porotniki so jo oprostili. Precej potem je pa hitel odvetnik na hodnik, kjer je stal zdravnik, da mu je dal protistrup, na katerega je rajnik bil — pozabil.

— David Hume, znani angleški „modroslovec“ stanoval je v novem delu Edinburga. Staro in novo mesto edinburško veže most, ki drži čez močvirje, ki je deli. Hume hotel je nekoč pot si nekoliko prikrajšati in šel je čez iz desk slabo napravljeno brv. Deska se je zlomila in bogatajec kobacal je v blatu ter silno kričal na pomoč. Stara žena je priletela, ko pa je videla, in spoznala Huma, ni mu hotela pomagati, temveč mu dejala: „Vi ste tisti Hume, ki taji Boga?“ „Ne, ne, ne“, vpil je modroslovec, „jaz nesem bogatajec, žena, vi se motite v meni, kakor gotovo je Bog v nebesih, vi se motite!“ „Dobro“, odgovorila je starka, „čujmo, li znate moliti vero?“ Hume, v smrtni sili, v nevarnosti, da se ne pogrezne, začel je takoj: „Verujem v Boga Očeta“ itd. in izmolil je celo vero lepo ponižno in hitro do konca. Potem pa ga je žena izvela iz blata.

— Tomaž Mor, žrtva Henrika VIII. bil je do smrti vedno vesel in miren. Pripeljali so mu brivca v ječo, on pa je dejal: „Priatelj! pojdi s kraljem se toživa za mojo glavo, torej nočem prej trositi denarja za brado, dokler ne vem, kdo da zmaga.“

— Gospa in župnik. Gospa hotela se je v večji družbi norčevati iz navzočega župnika. Mej drugim je dejala: „Kako to, da po kmetskih ženitovanjih in botrinah gos postavijo vedno tja, kjer vi navadno sedite?“ „To vprašanje je tako dotipno“ odgovori župnik, „da v prihodnje ne bom videl nobene gosi, da bi se vas ne spomnil premilostljiva gospa!“

— Sredstvo proti samomoru. Za francoske prekucije bili so v Parizu samomori na dnevnem redu, prav kakor dandanes žalibog skoro povsod. V narodnem konventu govoril je neki član o tej stvari: ter o silni potrebi, da se kaj stori proti njej. Konvent se je o tem posvetoval in dovolil darilo onemu, ki bi najbolje odgovoril vprašanju: „Katero sredstvo je najbolje proti samomoru?“ Takoj drugaga dne dobil tajnik zapečatené pismo z napisom: „Domoljuben odgovor včeraj razglašenem vprašanju“. Pismo se odpre; glasi se pa takole: „Dokažite ljudstvu, da je tudi onostran groba naroden konvent in dobili ste najbolje sredstvo.“

— Krstiti in obrezati. Župnik bil je v večji družbi v gostilni. Slučajno bil je med njimi tudi židovsk. trgovec. Pili so kavo in opazili, da je mleko precej vodeno. „Oho, mleko je pa precej krščeno“, pravi župnik natararici na pol resno, na pol v šali. Žid takoj prime za besedo posmešljivo rekoč: „Pa kako morete gospod župnik kot kristijan in še celo kot duhovnik besedo „krstiti“ rabiti za goljufijo?“ Župnik pravi smeje se: „Ker smo govorili o mleku, dejal sem, da je „krščeno“, ko bi bili govorili o cekinih, dejal bi bil, da so „obrezani“.“

— Nepričakovana rešitev. Učitelj dobre volje: „Danes ste bili pridni, Vam bom pa dal za plačilo uganjko v rešitev. Poslušajte: Dokler je človek mlad, si želi in ko že ima, si ne želi več. Kaj je to?“ Petrček: „Jaz vem, gospod učitelj!“ Učitelj: „No le povej, Petrček!“ P. „Žena!“ Uč. Kdo pa ti je to povedal? P. „Oče.“ Uč. „Ni tako napačno — sicer sem pa mislil na starost!“

— Na poznato adreso. O žurnalistički spodobnosti nemški pisatelj M. Meyer piše: „Mnogo naših žurnalistov je prispodabljeni organizovanim cestnim roparjem, ki za denar dajo prosto pot; tiste pa, ki si te ne kupijo, — oropajo. Roparji s persom moralčno nič višje ne stojé, kakor njih bratje z revolverjem, prej nižje.“ — Macaubay pa pravi: „Posledica hudih strankarskih borb bila je vedno mlačnost za občno stvar, občino narodovo blaginjo. Kjer strankarstvo razburja silne valove, ondaj se politiki ne zanima za ljudstvo, temveč le za pristaje svojih mislij; drugi so v njega očeh tuji, sovražniki ali celo pirati.“

Telegrami.

Olomuc, 8. novembra. Vseh šestnajst kanonikov je bilo tukaj prisotnih povodom volitve. Štirinajst jih je prišlo k volitvi, k dvema, ki sta bolna, se je poslalo po volilna listka. Pri drugi volitvi je bil voljen dr. Teodor Kohn. Novi škof je bil rojen 1845. leta.

Dunaj, 9. novembra. Cesar pošlje dvorni vlak na italijansko mejo po ruskega carjeviča. Poslednji pride na Dunaj 12. t. m. in se odpelje dalje 13. t. m. zvečer v Peterburg. Carjevič bode se ustavil v cesarskem dvoru na Dunaju, kjer bode dne 13. t. m. slovesen obed.

Budimpešta, 8. novembra. „Pester Lloyd“ potrjuje, da je krona vsprejela ostavko in vladi naročila, da začasno dalje vodi svoje posle. Kaj bode sedaj, se prav nič ne vé. Grof Szapary se je izrazil, da nikakor ne prevzame sestave nove vlade.

Budimpešta, 8. novembra. Grof Szapary je naznanil zbornici poslancev, da se ministri neso mogli sporazumeti o obligatnem civilnem zakonu in je torej vlada dala ostavko, ki se je dne 6. t. m. vsprejela. Dalje je predlagal, da se odloži zborovanje, dokler se ne sestavi nova vlada.

Berolin, 9. novembra. Deželni zbor se je otvoril. Prestolni govor napoveduje 42 milijonov primanjkljaja, ki se pokrije s posojilom. Ugodnejši vspeh tudi v tekočem letu ni verjeten. Finančni položaj pa vendar ni vznemirjevalen. Samo največje varčnosti je treba.

Novi Jork, 9. novembra. Izvolitev Clevelanda predsednikom je zagotovljena.

Umrli so:

7. novembra. Jožef Kosem, poštnega odpravitelja sin, 14 mes. Resljeva cesta 16, bronchitis.

Tuji.

6. novembra.

Pri **Maticu**: Löwy, Weissberger, zasebnika; Schaffranek, Fussenegger, Glück, Biach, Lamprecht, trgovci, z Dunaja — Anderlüh, avskultant, iz Šmarja. — Habl, inženjerjeva soproga, iz Novega Mesta. — Lipovšek iz Blagovice. — Svetec in Schubek s Tančje Gore.

Pri **Slonu**: Boutadi; Tutsch, komptuarist; Wunderlich; Kalderon, Kostner, Schack, potovalci; Ehrenthal, Kaiser, Gutman, Taussig, trgovci, z Dunaja. — Wallovich, in Sattler, trgovec, iz Gradca. — Globočnik iz Kranja. — Aljančič, posestnik, iz Bistrice. — Paa, trgovec, iz Idrije. — Cardahy iz Trsta. — Muri, trgovec z lesom, s hčerjo, s Koroškega. — Garghetta, trgovec, iz Genove. — Berce, župnik, iz Št. Lamberta. — Aljančič, župnik, iz Dobrave. — Lenarčič v Vrhniki. — Smolnikar, trgovec, iz Celovca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Ca.	Stanje	Veter	Vreme	Motnje
opazovanja	srakometa v mm	toplotmeta po Celsiusu			
7. u. jut.	743.7	5.8	sl. vzh.	oblačno	
8. 2. u. pop.	744.5	9.0	sl. zap.	"	0-00
9. u. zveč.	745.3	7.6	sever	"	
Srednja temperatura 9.3°, za 2.9° nad normalom					

Tržne cene v Ljubljani

dne 9. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6.12	Speh povežen, kgr.	— 64
Rež.	5.22	Surovo maslo.	— 78
Jedmen.	3.26	Jajce, jedno	— 34
Oves.	2.52	Mleko, liter	— 10
Ajda.	5.77	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso.	4.78	Telečje	— 53
Koruza.	4.50	Svinjake	— 50
Krompir.	2.86	Koščunovo	— 36
Leča.	11	Pišance	— 35
Grah.	10	Golob	— 15
Fižol.	9	Seno, 100 kgr.	2.32
Maalo.	— 94	Slama.	1.87
Mas.	— 64	Drva trda, 4 kub. mtr.	7.20
Speh avst.	— 52	meška.	4.80

Mlad trgovski pomočnik,

kateri je skozi več let služboval v mestu, a sedaj na deželi, vešč slovenskega in nemškega jezika, izurjen in spreten prodajalec mešanega in manufakturnega blaga. **Šel svoje mesto premeniti**, bodisi v mestu ali na deželi. — Ponudbe naj se pošljejo na uredništvo „Slovenca“. 530 7—1

Črno, belo in pisano svileni blago
od 45 kr. do gld. 15-65 meter — gladko in vzorno (do 240
raznih vrst in 2000 barev itd.) razpošilja po naročilu poštne
in colnine prosto **svilarnica G. HENNEBERG** (e. in kr.
dvorni založnik), Zürich. — Vzorci s povratno pošto. Pisma
10 kr. porto. 146 8 (1)

J. N. POTOČNIK,

krajaški mojster,

v Ljubljani, Kongresni trg, v uršulin-
skem poslojpu, priporoča se osobito prečast.
duhovščini v natančno izdelovanje

duhovniških sukenj, talarjev itd.

V zalogi ima najboljšo in trpežno blago,
kakoršno se rabi za izdelovanje najraznejših
duhovniških oblek. Postrežba je uljudna, točna;
cene možno nizke. 363 26-15

Velika 50krajcarska loterija.

Žrebanje

nepreklicno

1. dec. 1892.

Glavni dobiček

75.000 goldinarjev

Srečke à 50 kr. priporoča:

J. C. MAYER v Ljubljani.

Za osnovo glavnice posebno pripravna
4 1/2 % zastavna pisma
avstrijske
osrednje zemlj. kreditne banke

pripoznanost postavno kot sirotinskovarna in jamčevine
zmožna. Ista so zavarovana po pravilih s hipotekarnimi
terjatvami in vrhu tega je porok za nje akcijska glav-
nica štirih milijonov goldinarjev.

Obresti teh zastavnih pisem so brez davkov.
Ta zastavna pisma prodajamo brez upravnine po uradnem
borznem kurzu. 176 (3-1)

Wechselstuben-Aactien-Gesellschaft
WIEN, MERCUR, WIEN Maria-
hilfstr. 74 B.

Kovert s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizki ceni.

Na prodaj so za nizko ceno

tri že rabljene, a dobro ohranjene

velike petrolejne svetilnice

in sedem manjših visečih svetilnic.

Velike svetilnice primerne so za gostilni-
čarje ali večje dvorane, manjše za obrtnike.

Več izve se v upravnistvu „Slovenca“. 482 5

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, V.

Trnkóczyjev
grenki konjak,

okusno in najboljšo sredstvo za želodec.
I steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.

prodaja
Ubald pl. Trnkóczy,
lekarnar v Ljubljani.

Prodajalci na drobno dobó rabat.

Lekarna Trnkóczy-jeva v Gradcu.

Bitka pri Kustoci.

V tukajšnji redutni dvorani je razstavljena

plastična podoba

bitke pri Kustoci

z dne 24. junija 1866. — Razstava je odprta vsak dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne.

Vstopnina ob delavnikih 20 kr., ob nedeljah in praznikih 10 kr.

Podoba je zopet sl. občinstvu izpostavljena na ogled.

Razglas.

Živinski somenj v Višnji Gori

za 7. dan tega meseca zaradi bolezni prepovedan,
bode, privoljen od e. kr. okrajnega glavarstva,

prihodnji ponedeljek, 14. novembra.

Mestno županstvo v Višnji Gori,

dne 8. novembra 1892.

528 3-2

Gilly, mestni župan.

Izvrstna naložba kapitala.

4 1/2 % zastavna pisma

gališkega zemljiško-kreditnega društva,
ustanovljenega 1842. l. s cesarskim patentom z dne 1. novembra 1841,
pupilarno varna, davka in pristojbin prosta, torej
prosta fatiranja.

Vsprejema jih avstro-ogerska banka.

Ta zastavna pisma izdajajo se na prve hipoteke veleposestva z
jamstvom vseh članov.

Mestno in kmečko posestvo je pri tem izključeno.

Zastavnih pisem kroži za gld. 77.333.715, katera so vključena na posestvih
v vrednosti 197.136.899 gld., to je 251-6 % vrednosti krožajočih zastavnih pisem,
tako, da pride na 100 gld. v zastavnih pisemih gld. 251-60 % pokrivanja.

Ta zastavna pisma prodaja po dnevnem kurzu 466 8-6

menjalnica delniške družbe

DUNAJ, „MERCUR“ DUNAJ,
Wollzeile št. 30. Mariahilfersr. 74 B.

Dunajska borza.

Dne 9. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 95 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96 „ 70 „
Zlata renta 4%, davka prosta	114 „ 80 „
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „ 30 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	989 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	311 „ 10 „
London, 10 funtov strl.	119 „ 85 „
Napoleonor (20 fr.)	9 „ 54 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 70 „
Nemških mark 100	58 „ 85 „

Dne 8. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	112 gld. 40 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „ 35 „
4% državne srečke 1. 1854., 250 gld.	140 „ — „
5% državne srečke 1. 1860., 100 gld.	152 „ — „
Državne srečke 1. 1864., 100 gld.	186 „ 25 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „ 25 „
Zastavna pisma	100 „ 20 „
Kreditne srečke, 100 gld.	191 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	63 „ 35 „

Ljubljanske srečke, 20 gld.	— gld. — kr.
Avatr. rudečega križa srečke, 10 gld.	16 „ 75 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	62 „ 50 „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	63 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2790	— „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	97 „ 40 „
Papirni rubelj	1 „ 18 „
Laških lir 100	— „ — „

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih
in dividendnih papirih, važnih dogodkih na go-
spodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih
na dunajski borzi.

Sveti pismeni in ustni brezplačno.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Ogerske promese cele gld. 4, polo- i in 50 kr.

višne gld. 2 1/2, / kolek.

Žrebanje 15. novembra! 150.000 gld. glavni dobiček.

Zemljiško-kreditne promese

à 1 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje 16. novembra! 45.000 gld. glavni dobiček.